

СУЧАСНІ ОСОБЛИВОСТІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ МІГРАЦІЇ УКРАЇНИ

Чекушина Ю. В., ДВНЗ «НГУ», м. Дніпропетровськ

З посиленням міждержавної, глобальної інтеграції та кооперації, все більш істотне місце займає міжнародна міграція. Одним з аспектів функціонування ринку інтелектуальної праці стає вивчення міграційних потоків, збільшується роль вивчення проблеми міграції висококваліфікованих фахівців.

Тема інтелектуальної міграції набула особливого поширення на пострадянському просторі і в Україні зокрема в 90-х рр., коли набрали обертів еміграційні процеси. Еміграційні настрої поширились серед таких представників інтелектуальної праці, як науковці зі ступенем. З часу здобуття незалежності України близько 626 вітчизняних докторів наук та 1212 кандидатів наук змінили країну проживання. Слід зауважити, що незважаючи на виїзд за кордон багатьох українських вчених із науковим ступенем, чисельність докторів та кандидатів наук, які зайняті в економіці України, майже постійно (за виключенням декількох років) зростала. У 1999-2010 рр. спостерігалось деяке скорочення чисельності кандидатів наук, зайнятих в українській економіці: у 1999 р. — на 156 осіб (або на 0,3% загальної чисельності цієї групи за попередній рік), а у 2000 р. — на 806 осіб (1,4%). При цьому чисельність кандидатів наук, які у згадані роки залишили Україну, становила 229 осіб, тобто у 4,2 разу менше загального скорочення чисельності наукових кадрів зі ступенем кандидата наук наукомістких сфер економічної діяльності.

Слід зазначити, що причини інтелектуальної еміграції криються у протиріччях між рівнем розвитку особи, її потребами, можливостями і умовами їх задоволення. Серед спонукаючих причин міграції, наприклад, наукових кадрів виділяють як зовнішні по відношенню до особи чинники, так і внутрішні - прагнення за допомогою еміграції до реалізації існуючих у неї потреб у розвитку.

В Україні спостерігається значне скорочення внутрішніх витрат вчених на дослідження і розробки, що також обумовлене кризою науки. Істотною причиною є незахищеність прав власності на інтелектуальний продукт як результат інтелектуальної праці. Не слід занижувати і такий вагомий чинник інтелектуальної міграції як економічний. Для більшості українських вчених важливе значення та вплив на мотивацію має благополуччя, що складається з гідного рівня заробітної плати, високого рівня матеріально-технічного оснащення робочого місця, належних умови праці і життя. Ще однією причиною інтелектуальної міграції є матеріальні, інформаційні та інші обмеження можливостей спілкування із зарубіжними колегами. Дійсно, є деяка ізоляваність вченого від зовнішнього світу, в умовах якої неможлива ефективна наукова діяльність.

Серед професійних чинників, що сприяють мотивації виїзду інтелектуальної наукової еліти, найбільш істотними є наступні: акумуляція

наукових знань, підвищення кваліфікації і інтелектуального потенціалу вченого, можливість професійної самореалізації, досягнення більшої конкурентоспроможності. Також важливим чинником є кар'єрне зростання, а саме заняття високих наукових або адміністративних посад як результат підвищення значущості наукових кадрів для організації. Крім того, до професійних чинників слід віднести можливість міжнародних контактів і залучення до висококласного середовища професійного спілкування, можливість здійснення зарубіжних поїздок, сприяючих приєднанню до досягнень світової науки і ділової культури. Тим самим відбувається формування якісно нового типа дослідника, відповідного принципам розвитку і функціонування інформаційного суспільства. Для такого дослідника характерні засвоєння ділової культури, висока мобільність, здобуття нових знань, навиків, досвіду.

ФАКТОРИ ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ГІРНИЧО-МЕТАЛУРГІЙНОГО КОМПЛЕКСУ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОГО РЕГІОНУ

Крилова О.В., Гаврилюк Ю.В., ДВНЗ «НГУ», м. Дніпропетровськ

За обсягом залучених прямих інвестицій в економіку Дніпропетровська область займає лідируюче положення у списку інвестиційної привабливості регіонів України. Такий високий рейтинг забезпечується завдяки налагодженню та розвитку експортноорієнтованого виробництва та активного використання ресурсного потенціалу. Інвестування коштів в гірничо-металургійну галузь економіки є ключовим шляхом забезпечення стабільності економічного та соціального розвитку Дніпропетровського регіону, оскільки така продукція поряд з продукцією машинобудування і хімічної промисловості відноситься до затребуваної на міжнародних ринках. На даному етапі гірничо-металургійний комплекс знаходиться у кризовому стані, і для подальшого його розвитку необхідна зміна виробничих потужностей, що в свою чергу, потребує значних фінансових надходжень. Запорукою успішного залучення інвестиційних коштів в металургійну галузь є створення в ній сприятливого інвестиційного клімату, який забезпечить високий рівень її інвестиційної привабливості.

Інвестиційна привабливість регіону та галузі для металургійних підприємств має безпосередній вплив на інвестиційну привабливість самих цих підприємств. Оскільки підприємство — це відкрита система, а зовнішні фактори мають універсальний характер і відіграють для потенційних інвесторів не менш важливу роль, ніж конкретний об'єкт інвестування. До факторів, що визначають інвестиційну привабливість окремих галузей, можна віднести: прибутковість галузі, перспективність розвитку галузі, інвестиційні ризики. Інвестиційна привабливість гірничо-металургійного комплексу визначається значною кількістю факторів, таких як: прибутковість комерційної діяльності в даній сфері, частка продукції галузі у ВВП країни, рівень ризиків тощо. Так, за